

Drachtplant

Gemakkelijke planten in mijn omgeving (3)

Tekst en foto's Bert Lemmens

Het is half maart wanneer ik dit schrijf. Het weer kende de laatste weken zeer mooie dagen van rond de 15°C tot zeer koude en regenachtige dagen. De mooie dagen gebruikten de bijen om stuifmeel te verzamelen van de laatste nog bloeiende hazelaars. Samen met de hommels bezochten ze de laatste bloemen van het nieskruid waarvan het merendeel, evenals de winterakoniet, al volop zaad vormt. De kerstroos (*Helleborus*) en de band- of drakenwilg (*Salix* 'Sekka') die als een van de eerste wilgen stuifmeel geeft, mogen zich nu verheugen in de belangstelling van de bijen. De winterbloeiende struikkamperfoelie (*Lonicera fragrantissima*), die al vanaf begin december bloeit, wordt wel bezocht door hommels maar de bij heeft er nu weinig belangstelling voor. Ook de iep (*Ulmus*), die zeer zeldzaam is in onze omgeving, bloeit al. Mensen hebben dat niet in de gaten. Insecten wel.

Populier (*Populus*, wilgenfamilie)

Noordoost Brabant, met zijn laaglandbeekjes als de Beerze, de Dommel en de Aa, is een omgeving die wordt gekenmerkt door natte zandgronden. Het is dan ook het gebied van de populieren waar de klompenindustrie hoogtij vierde. Nu nog zijn delen beschermd als populierenlandschap. Voor mijn bijen, die geen besef hebben van beschermd populierengebied, betekent dit dat er een overmaat aan stuifmeel te halen is en dat een goede kwaliteit aan propolis voorhanden is. Dat er zoveel stuifmeel te halen is danken we aan

de mens. Die wil dat in het beschermd populierenlandschap alleen mannelijke populieren aangeplant worden, want vrouwelijke populieren geven pluizige zaden en dat willen we niet meer, want dan moeten we telkens de stoep vegen. Ik heb gemerkt dat de bijen, om propolis te halen, liever op de populier vliegen dan op de paardenkastanje.

Sleedoorn (*Prunus spinosa*, rozenfam.)

De sleedoorn is een struik die, afhankelijk van de standplaats, zo'n 2 tot 6 meter hoog kan worden. De sleedoorn wordt/werd veel aangeplant in een

openbare ruimte die iets mag verruigen. Het is bij uitstek een plant voor ruigere hagen en het is dan ook niet verwonderlijk dat deze plant naast de meidoorn veel in veekeringen werd gebruikt. Hij kan zich enorm uitbreiden door worteluitlopers en is dus niet geschikt voor een klein cultuurtuintje. Op onze zandgronden wordt de struik vaak ijl want hoewel de sleedoorn vrijwel overal groeit is hij toch op zijn mooist in Limburg op kalkrijkere gronden. Wat de sleedoorn interessant maakt voor de bij is zijn vroege bloei. De plant wordt dan goed bezocht. Dat is dan weer een

Winterbloeiende struikkamperfoelie

Populier

Sleedoorn

reden om er bij gemeente en agrariërs op aan te dringen om verloren hoekjes op te vullen met de sleedoorn. Weinig onderhoud en dat scoort!

Sneeuwbal (*Viburnum tinus*, kamperfoeliefamilie)

Er zijn zeer veel viburnums die 'sneeuwbal' genoemd worden. Onze eigen inheemse Gelderse roos (*Viburnum opulus*) is er een van. De *Viburnum tinus* is een struik die je bij elk tuincentrum kunt kopen en die je in vrijwel elk tuintje ziet staan. Het is voor veel mensen dan ook een aangename plant. Hij groeit, mits een beetje beschut geplaatst, bijna overal, vraagt weinig onderhoud, heeft het gehele jaar door blad en kent een bloeiperiode van december tot april. Dat laatste, zijn lange bloeitijd, heeft mij doen besluiten om voor mijn bijen, ook in mijn tuin maar een *Viburnum tinus* te zetten. Zijn mijn bijen nu dankbaar voor het plaatsen van die Viburnum? Nou, vergeet dat maar. Hij staat een paar meter van mijn bijenstal, onder een appelboom, heeft concurrentie van een krulhazelaar en staat op het noordwesten. Een van mijn burens die dezelfde plant op het zuidoosten heeft staan, dicht bij een muur en beschut, mag zich gedurende de gehele bloeitijd verheugen op mijn bijen!

Gele Kornoelje (*Cornus mas*, kornoeljefamilie)

De kornoeljefamilie is zeer uitgebreid. De gele kornoelje is een struik die van nature in een groot gedeelte van Europa voorkomt. Het is een naaktbloeier zoals veel voorjaarsplanten dat

Sneeuwbal

Daslook

zijn. De bloemetjes zijn klein en geel maar door de massa kan de hele struik geel kleuren. De wilde vorm is een struik die het uitstekend doet in hagen in het buitengebied. Cultivars zijn goed te gebruiken in kleine tuinen. Ik heb er enkele geplaatst bij mijn bijenstal in het buitengebied en op de kinderboerderij waar ik de bijen verzorg. Door ze dicht bij de bijenstal te plaatsen kunnen de bijen ook bij koud weer nog nectar en pollen verzamelen. Bij goede bevruchting komen er in het najaar rode bessen aan die door de doe-het-zelvers onder ons verwerkt kunnen worden in jamcombinaties.

Daslook (*Allium ursinum*, lookfamilie)

Daslook groeit bij voorkeur op schaduwrijke, vochtige kalk- en humusrijke bosgrond. Onze collega-imkers in Zuid-Limburg hebben deze plant massaal in de bronnetjesbossen bij Elsloo. Het is een echte overlever. In de zijtuin, waar ik onder de appelboom enkele azalea's

Gele Kornoelje

Donkere ooievaarsbek

heb staan om mijn buurman te plezieren, waar de krulhazelaar de *Viburnum tinus* verdringt en de Drentse krent (*Amelanchier laevis*) zijn plaats opeist naast een *Pieris japonica* en nog een *Viburnum* het gevecht aangaat met een toverhazelaar, daar groeit de daslook vredig naast de bosanemoon en de gevlekte aronskelk met hier en daar een kerstroos die zich spontaan gevestigd heeft. Kortom, mijn eigen stukje Limburg met een buitenlands accentje. Het is een stukje tuin waarin boom-, struik- en kruidlaag volledig in evenwicht zijn en waar ik dus al jaren niets anders doe dan af en toe de appelboom snoeien en de vruchten plukken. De daslook smaakt ook heerlijk in salades en hij is voor mij dan ook een aanrader. Bovendien brengt hij samen met de bosanemoon de lente in mijn tuin en zodra de struiken in het blad zitten, trekken ze zich terug onder de grond.

Donkere ooievaarsbek (*Geranium phaeum*, geraniumfamilie)

De donkere ooievaarsbek is een stinsenplant. Je kunt hem ook in het wild aantreffen. Van alle geraniumsoorten wordt deze soort in mijn tuin het best door bijen bevolgen. Het is ongelofelijk dat men zoveel geld voor deze plant vraagt want hij zaait zich zeer gemakkelijk uit zonder een woekeraar te zijn. Enkele vierkante meters van deze plant heb ik onder de kornoelje geplaatst, natuurlijk samen met de Helleborus en de sneeuwkllokjes, zodat ik op dit plekje van januari tot eind april altijd wat stuifmeel en nectar heb voor mijn bijen. ●